

Tieteellisten seurain
valtuuskunta

Onko tässä mitään järkeä ja kuka tämän kaiken maksaa?

HENRIIKKA MUSTAJOKI

Avoimen tieteen ja tutkimuksen pääsihteeri

STKS webinaari 27.11.2024

Onko avoin tiede vaivansa väärsti?

- Miksi avoimuutta edistetään?
- Mikä tekee avoimuuden edistämisestä vaivalloista?
- Mitä voimme tehdä, jotta tutkittu tieto vaikuttaisi yhteiskunnassa entistä enemmän?
- Miten huolehdimme avoimuuden taloudellisesta kestävyydestä?

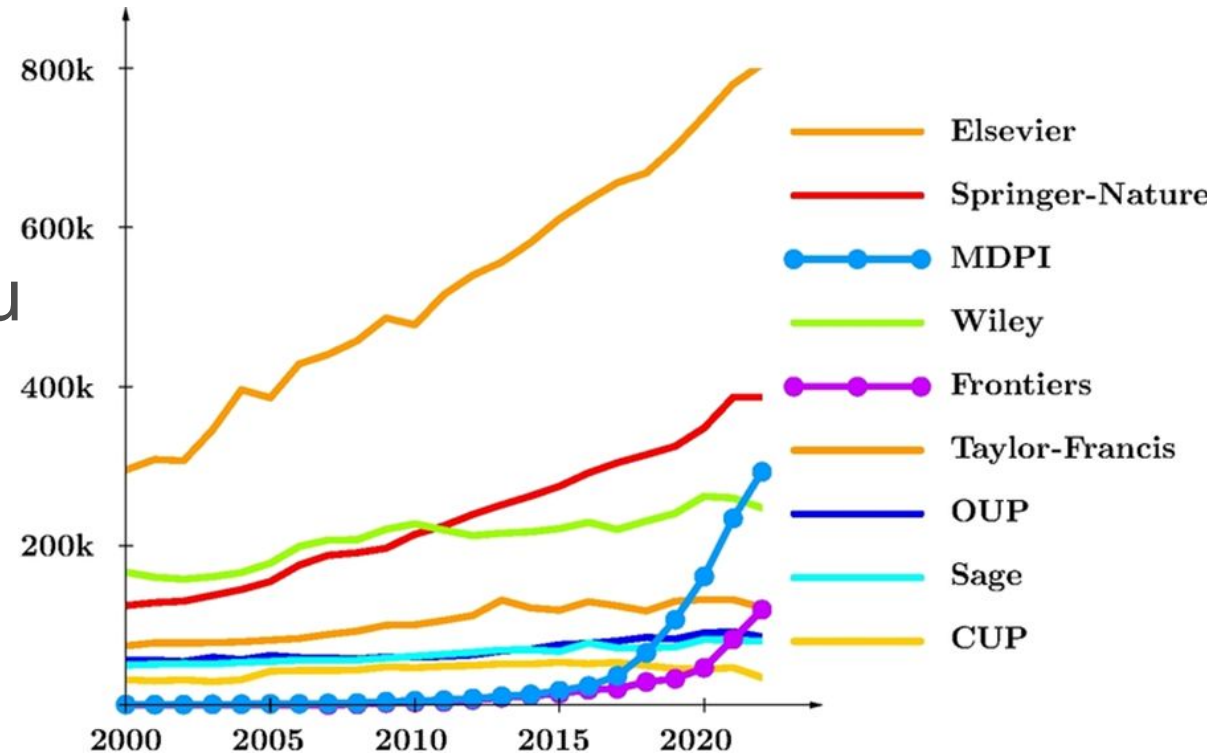
Miksi edistää tutkitun tiedon avoimuutta?

- Avoimuus perusarvona ja -oikeutena
 - demokraattiset yhteiskunnat
 - ihmisoikeudet
 - tutkimuksen ydinajatus on tiedon jakaminen
- Avoimuus rakentamassa reilua ja yhdenvertaista yhteiskuntaa
 - julkisilla varoilla tehty tutkimus
 - eri toimijoiden yhdenvertaisuus
- Tutkimuksen edistyminen edellyttää tutkitun tiedon avoimuutta
- Avoimuus ei ole koskaan ainoa huomioitava asia
- Lue lisää:

<https://avointiede.fi/fi/ajankohtaista/avoimuus-ei-ole-lahdossa-mihinkaan>

Miksi avoimuuden edistäminen on vaivalloista?

- Pitkät kulttuuriset perinteet
 - Kehitys ja kaupalliset toimijat
 - Suhde tutkimustuotoksiin
- Teknologian ilot ja kiroukset
 - Rajapinnat ja tietomäärän kasvu
 - Uudenlainen mahdollistaja
- Tiedon eksponentiaalinen kasvu
 - Julkaisut ja tutkittu tieto
- Kustannusten kasvu ja niiden reilu jakaminen

Lähde:

<https://www.ouvrirlascience.fr/excessive-growth-in-the-number-of-scientific-publications/>

Miten lisätä tutkin tiedon vaikuttavuutta?

- Avoimuuden kustannusten ja hyödyn suhde?
- Vain avoin tiede voi vaikuttaa - yhteiskunnassa pääsy tietoon on vaikuttavuuden ensimmäinen ehto
- Organisaatioiden tulee pohtia taloutensa vakautta - rahoitusmallit ja kansainvälinen yhteisrintama tukemaan avoimuutta
- Tutkijan vastuullinen arviointi luo mahdollisuuksia tutkijan jakaa tuotoksiaan

Ja kuka tämän kaiken maksaa?

- Tarvitaan avoimen tieteen ja tutkimuksen rahoituksen tiekartta
- Avoimen tieteen kestävä rahoitus todettu monessa kansallisessa AVOTT-linjauksessa tutkittavaksi kysymykseksi
- Myös kansainvälisiä vaikutteita, kuten UNESCO:n [Funding Open Science](#)
- AVOTT-ohjausryhmän nimeämän työryhmän [tiekarttaluonnos on kommentoitavana](#) 5.12. asti

Työryhmälle annetut kysymykset

- Miten nykyisiä tutkimuksen ja korkeakouluopetuksen julkisia rahoituskanavia voidaan muokata avoimuutta tukevammaksi rahoitukseen vaadittavien edellytysten tai rahoituksen määrään vaikuttavien lisäehtojen avulla?
- Miten avoimuus voidaan huomioida muissa kuin julkisissa rahoituskanavissa (esim. säätiörahoitus)?
- Mitä muita rahoituskanavia tai -keinoja tarvitaan olemassa olevien lisäksi tukemaan tieteen ja tutkimuksen avoimuutta?

Pitkän aikavälin suositukset

Tutkimusjulkaisemisen kustannusten tasapainottaminen

Motivaatio:

- Tutkimusjulkaisemisessa liikkuu paljon rahaa, mutta rahoitus kohdistuu epätasapainoisesti eikä tue kovin hyvin taloudellisesti kestäväää ja monimuotoista julkaisemisen avoimuutta.
- Puuttuu yhteinen näkemys periaatteista ja keinoista, joilla rahoitusta tutkimusjulkaisemisessa kohdennetaan.

Suunnitelma: AVOTT-koordinaation, Kansalliskirjaston ja FUNin avustuksella keskeiset toimijat sopivat yhteisistä tutkimusjulkaisemisen rahoittamisen periaatteista ja määrittelevät keinoja, joilla rahoitus tukee monimuotoista ja taloudellisesti kestäväää tutkimusjulkaisemisen avoimuutta.

Kiitos!